

Nr 142

Av herr Börjesson i Falköping, *angående flyttning av stoftet efter politisk flykting.*

(Lika lydande med motion nr 110 i Första kammaren)

Enligt 1 § lagen om jordfästning m. m. från år 1957 bör, när någon avlidit, den avlidnes önskan rörande jordfästning och gravsättning iakttas av den som i egenskap av anhörig eller närstående eller eljest ombesörjer begravningen. Om tillämpningen av detta stadgande anförde föredragande departementschefen vid lagrådsremissen bl. a. följande.

Den ledande grundsatsen bör självfallet vara, att den avlidnes vilja skall respekteras såväl i frågan om jordfästning över huvud skall äga rum som beträffande jordfästningens konfessionella karaktär. Det kan betraktas som ett led i den enskilda människans religiösa frihet, att hon under sin livstid kan känna sig trygg för att hennes begravning kommer att ske i överensstämmelse med hennes önskemål. Rättsreglerna bör alltså ha den innebörden att, om den avlidne givit uttryck åt önskan i detta avseende, denna om möjligt bör uppfyllas.

Vidare kan erinras om att § 8 jordfästningslagen föreskriver att avliden, som ej tillhörde svenska kyrkan, må på framställning av den som ombesörjer begravningen jordfästas i svenska kyrkans ordning, därest den avlidne önskat sådan jordfästning eller det eljest föreligger skäl därtill.

Det citerade ger enligt min uppfattning garantier för att uttalat önskemål om hur och var man vill bli jordfäst även blir tillgodosett. Detta inger många människor en känsla av trygghet, och i särskilt hög grad gäller det självfallet människor som av religiösa skäl eller på grund av annan speciell livs-åskådning vill föreskriva hur och var deras jordfästning skall äga rum. Självfallet bör särskilt uttalat önskemål respekteras, och såvida man följer lagens bokstav bör inte heller några tvivel härom uppstå.

Det har emellertid inträffat att lik flyttats från en plats till en annan som hjärt strider mot vad den avlidne önskat. Att kistor och urnor måste flyttas på grund av omdisponering av mark eller efter anhörigas begäran för att t. ex. sammanföra stoft efter makar etc. kan vara förklarligt. Man torde därmed inte ha gjort sig skyldig till någon lagstridig åtgärd eller till en handling som sätter den avlidnes rättsskydd i detta avseende ur spel. Däremot finner jag det i hög grad stötande att, som skett, politiska flyktingars stoft flyttas till det land ur vilket de flytt på grund av politisk åskådning. Vi har ett stort antal utlänningar i vårt land som här fått sin politiska asyl

och som på inga villkor önskar flytta tillbaka till sitt av främmande makt ockuperade fosterland.

Händelser av denna art skapar självfallet förstämning och oro bland den avlidnes landsmän som vistas i vårt land och som sålunda inte kan känna sig trygga för att de också efter sin död får stanna här. Enligt min mening är det i hög grad angeläget att flyktingar, som under en lång följd av år vistats i Sverige, tillförsäkras samma rättsskydd som svenskar. I dessa hänseenden måste gällande lagstiftning betraktas som ofullständig.

För att tillförsäkra politiska flyktingar den rätt som svenskar åtnjuter bör jordfästningslagen kompletteras med stadgandet om att den flykting som erhållit politisk asyl i vårt land skall garanteras detta även efter döden. Någon flyttning av hans stoft bör inom lagens ram inte kunna ske till det land från vilket han flytt och till vilket han inte önskat återvända. Gör anhöriga eller andra närstående i det gamla hemlandet anspråk på en flyttning, skall hänsyn härtill inte tas om detta antas strida mot den avlidnes vilja.

Med hänvisning till vad som ovan anförts anhålles,
 att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om
 sådan komplettering av lagen om jordfästning att politiska
 flyktingar som erhållit asyl i vårt land tillförsäkras detta
 även efter sin död.

Stockholm den 19 januari 1967

Bengt Börjesson (cp)

i Falköping